

Så blir det rent på Ålands Centralsjukhus

Sedan 2016 utför sjukhuset desinfektion, både förebyggande och som städrutin, med torrångning med väteperoxid.
- Vi är väldigt nöjda, säger Gunilla Häggblom, hygienskötare på Ålands Centralsjukhus.

Text **BOEL JÖNSSON**

Ålands Centralsjukhus är ett litet sjukhus som inbegriper specialistsjukvård, primärvård avdelningsvård, mottagningsverksamhet och tandvård.
- Om vi inte låg på en ö skulle detta vara ett kretssjukhus, eller någon annan form av mottagningsverksamhet. Men eftersom vi är isolerade på en ö så vi behöver kunna väldigt mycket själva, säger Gunilla Häggblom.

De fem vårdavdelningarna omfattar drygt hundra slutenvårdplatser. Distriktssköterskor och primärvården har också samma huvudman.

Tyvärr har sjukhuset inga siffror på vårdrelaterade infektioner. Man väntar på införandet av ett nytt system för vårdinformation i hela verksamheten.

- Men jag har god kontakt med alla våra verksamheter och vi har inga uttalade problem. En anledning är att vi har ett väldigt rent sjukhus.

All städpersonal (drygt 60 tjänster) är anställda av sjukhuset. Det enda som läggs ut är yttre fönsterputsning och byggstädning vid ombyggnationer/renoveringar.

- Vi använder torrångning med väteperoxid (Nocospray) sedan 2016 och är väldigt nöjda med tekniken som är smidig och lättanvänd.

GUNILLA HÄGGBLOM BERÄTTAR att de har kunnat ersätta manuell avtorkning av patientrum, inklusive väggar och tak, tre gånger i rad med klorlösning, speciellt efter clostridiumpatienter.

- Det tar en städare nästan en hel arbetsdag att utföra, plus att hen ska klättra på stegar och torka över huvudet. Den här apparaten ställer man in i rummet, trycker på en knapp och så blåser den ut

torrdimma i tre minuter i ett vanligt patientrum. Efter 30 minuter är det klart och man kan gå in, säger Gunilla Häggblom.

En del förberedelser görs. Sängtextilierna läggs i en tvättsäck som knyts ihop liksom sopsäcken. Torrångningen kan antingen göras som slutdesinfektion eller som första steg, innan städningen.

- Vi väljer att börja med desinfektionen för att skydda personalen som sedan kan gå in och städa utan oro, med ett vanligt alkaliskt rengöringsmedel. Väteperoxiden har gjort sitt och städpersonalen behöver inte utsättas för smitta. Sopsäck och tvättsäck är också säkra att hantera och kan gå vidare i kedjan.

Hon berättar om Åbo sjukhus på finska fastlandet, där de städar först och sedan använder Nocospray som sista steg.

- Vi dödar bakterierna först och sedan kan vem som helst städa efteråt utan risk för smitta eller överkonsumtion av skyddsutrustning.

- Vi ska vara rädda om vår personal.

Till väteperoxidtekniken hör testremсор. När de placeras ut ska de skifta från ofärgad till färgad och visa att kemikalien har nått fram. Remsorna används som egenkontroll.

- Eftersom man bara trycker på knappen och sedan går ut och stänger dörren måste du kunna lita på att apparaten gör det den ska.

APPARATEN ANVÄNDS ÄVEN profylaktiskt på Ålands sjukhus.

- I vårdcentralens väntrum till exempel. Det är ca 600 kubikmeter stort. Varje lördag efter stängning ställs rullstolar, droppställningar och leksaker ut i väntrummet och så körs en omgång.

Samma sak görs i ett ultraljudsrum på röntgenavdelningen, varje tisdag. Ambulanserna behandlas också en gång i veckan.

- Alla material tål inte behandlingen, koppar t ex. Det betyder att vissa röntgensalar undantas. Medicinsk apparatur med kopparledningar och kopparrör kräver försiktighet. I den manual vi använder står bl a att "informationsgivande kablage ska vara kopplat". Så skyddar man kopparledningen mot väteperoxiden.

- Det är lite att lära sig. Vi kommer att behöva fler apparater för att fylla behoven.

När hade ni senast ett utbrott av något?

- Vinterkräksjukan kommer vi inte undan. Men vi behandlade lokalerna och det gick fort över. Vi fick också in influensapatienter, men vi klarade oss utan smitta på avdelningen.

Gunilla Häggblom har en bild av hur det ser ut på svenska sjukhus; att det brister i städningen.

- Grunden för att förebygga vårdrelaterade infektioner är rena miljöer och det är lättare med fast anställd städpersonal. Det har man också på finska sjukhus i patientmiljöerna. Entreprenadstädning sker i de allmänna miljöerna som trapphus, korridorer, entréer och restauranger.

Apparaten täcker 1 000 kubikmeter per liter vätska. Det finns två styrkor på vätska och Ålands sjukhus använder den svagare. Den andra används enligt leverantören för mögel- och vägglussanering.

- Vi är supernöjda med tekniken. Fördelarna för personalgruppen städare är dels ergonomiska, dels att de kan känna sig trygga med att det är sanerat och inte behöver vara oroliga för att de har glömt att torka någonstans. Efter desinfektionen räcker en vanlig dammtorkning med ett alkaliskt medel som slutstäd, istället för starka kemikalier.

Gardiner kan hänga kvar om man drar ut dem. Det betyder att det går mycket snabbare att återställa rummet för nästa patient.

- Det är helt fantastiskt vad det underlättar.

PÅ ÅLAND LÄGGS NYA PATIENTER ofta i eget rum p g a risken för smitta med resistent bakterier (MRSA). Gunilla Häggblom understryker hur viktigt det är för sjukhuset att ha ett säkert sätt att ta emot alla de icke-nordiska patienter som kommer via färjorna.

- Vi vet inte vad de har med sig för eventuella smittor och de placeras i eget rum tills vi vet. Tyvärr har vi väldigt ont om enskilda rum, vilket är ett problem för oss.

Man följer de svenska hygienrutinerna.

- Jag brukar hänvisa till den ungerske läkaren Ignaz Semmelweis som försökte införa noggrann handtvätt runt 1860. Nu har vi snart 2020 och kan fortfarande inte tvätta händerna och förstå hur viktigt det är. Varför ska det vara så svårt, undrar Gunilla Häggblom, hygienskötare på Ålands Centralsjukhus. ♦

Gunilla Häggblom är hygienskötare på Ålands sjukhus och väldigt nöjd med torrångning med väteperoxid.